

ŽEMAITIŠKŲ KEIKSMŲ TEKSTAI

1. Keiksmi su mitinių būtybių pavadinimais

a) v e l n i a s

A, kad aną velniai sutrankytų! DūnŽ*
Ach, kad tave velniai paimtų! KrvP (Rs)
Ak, kad tu nubėgtumei ing peklą paskui velnią! DvPSO (Rs)
Ar tuėjai po velnio, o kad aš tau paimsiu pečšluostę! End
Ar velnias jus apstojo taip ilgai kirmėti?! Žem
Duosu į kailį, ka vel[nia]s tave raus! Slnt
Eik po šimts velnių! Žd
Eik po velnių (velniais, velnio)! End, Žd
Eik pri velnio autų skalbti! Pvn, KrvP (Pln)
Eik sau an Telšių po velnių! Mžk
Eik su visu labu velniui gerklę užkimšti! KrvP (Rs)
Eik šalin su velniais raiste varlių gaudyti, ne man į veidą spjaudyti! KrvP (Lpl)
Eik tu po šimto velnių! Aš su tavim nevažiuoju! Jdr
Eik tu po velnio raišo! (Nv)
Eik tu velniop! Žd
Eik velniam dantų rakinėti! Krš
Eikiat jūs po kumpo velnio! Krš
Ka tave velniai nutancintų gerai! Vks
Ka tave velnias už tokį darbą į kiaulę sutrauktų (suparalyžiuotų)! Vvr
Ką toki žanatva, tegu velnias sudaužo! End
Keika aną: ka tavi velniai tampytų! Krš
Kad jį velnis pagriebtų! DvPSO (Rs)
Kad padarė, tai padarė, kad jį gyvą velniai! Žem
Kad tave devyni velniai paimtum! J
Kad tave devyni velniai pasuktų! Žd
Kad tave kur velnias apšiktų! End

* Vietovių ir šaltinių trumpinimai kaip „Lietuvių kalbos žodyne“.

Kad tave perkūnas kartu su velniu nutrenktų! TDr III 165 (Ar)

Kad tave šimt[a]s velnių nujotų! Žd

Kad tave velniai kur nujotų! Žd

Kad tave velniai paimtų nor an penkių dienų! Grd

Kad tave velniai su papais paimtų! Krš

Kad tave velnias kur atimtų! Žd

Kad tave velnias kur nuneštų! Žd

Kad tave velnias parautų už tokį apgavimą! Vvr

Kad tave velnias rautų! Žd

Kad tave velnias užsėstų! S I 336 (Grk)

Kad velnias peklą uždegtų su tokiais klapatais! Žem

Lai velnias neš į padebesius tokius melagius! Šts

Nesišik par daug, eik po velnių! Rs

Patrūbyk, papūsk tu senam velniui į subinę! Kos 151

Tokį žaltį tegu velniai tampo! Krš

Trauk tave devyni velniai! Žd

Trauk tave velniai, einam! Vkš

Vel[nia]s čia tave ir susuko nečėsu! Lk

Velnias rauna visus! Pvn

Velnias tave atimtų taip baisiai dejuoti! Žem

b) eufemistiniai velnio pavadinimai

A taip, a taip neklauso: tevažiuojie po balais! DūnŽ

Ak kad tave kelmas atimtų! Skd

Eik po biesų (biesais)! Žd

Eik po budelių nuo mano galvos! Šts

Eik po kelmų (kelmais)! Žd

Eik po šimto kelmų! Kv

Eik po veivelių! Krž

Eik tu po bieso! End

Eik tu po branto! End

Eik tu po kelmo! End

Eik tu po šimto nelabųjų! End

Eik tu po ubago raišo, niekų nekalbėjęs! Šts

Eik sau po balais, kad nenori duonos ėsti! Žem

Imai jį budelis! J

Ka tave kelmas parautų! Vvr

Ka tave velekis parautų! Vvr

Ka tokį velnį kokie nelabiejai nutampytų! Rdn

Kad jas visas – visi velniai... Velniai, perkūnai... biesas juodnugaris... kad jas visas! S. Čiurl III 249

Kad jį kur nelabasis nujotų, tą senį! S. Čiurl II 137

Kad po Liucipieriaus uodegōs pākištos per amžius smirdētumēt! S. Čiurl III 117
 Kad tave biesai gyvą į peklą nuneštų! Grg
 Kad tave biesas smaugydamas išsmaugytum! J
 Kad tave brantas paimtų! Žd
 Kad tave kame pikis! End
 Kad tave kelmas kame parautų už tokį tavo neklausymą! Vvr
 Kad tave kur nelabasis pagautų! Šmk
 Kad tave nāpštis atimtų! Als
 Kad tave pikis atimtų! KlvrŽ
 Kad tave rakalis pagautų! Brs
 Kaip būs, teip išvažiavus, suk tave kelmas! KlvrŽ
 Lai aną kelmai sutalžytų, kaip ans muni veda į grieką! KlvrŽ
 Lai aną pikis nemato: teip prijuokino! Skd
 Lai eit po myliausiojo (po velnių) toki tvarka! Šts
 Lei tave brantas atema! Trk
 Ma jį pikis, tegul ein! Bt
 Nešdinkitēs po biesų! Trūkit galvą su savo siuviniais! LzP III 14
 Nešk tą vištą, motin, tegu ją pelkia! Ar
 O, kad tave gābikis (piktoji dvasia)! Rs
 O, kad tave kumpi kelmai atimtų! Skd
 Oi, nedoras kunigas, kad jį šimtai statinių juoduųjų pagautų! M. Valanč
 Pikis tave nemato! Skd
 Rauk aną pikis, tokią bobą! Tv
 Suk aną brantas! Šts
 Tegul pats Liucipierius mano dūšią gyvą ištraukēs nujoja! S. Čiurl III 193
 Trauk jį pikšis! Trg
 Trūkute sau galvas po budeliais! Žem
 Uostuota merga, fi, tegu aną balai! Krš
 Važiuoju ir aš į jomarką, suk aną pikis! KlvrŽ
 Važiuok po balais, tokios nereik! Krš

c) metonimiškai vartojami velnio gyvenamosios vietos pavadinimai

Eik į peklą autų skalbti! Šv
 Eik tu į peklą velniams autų skalbti! End
 Gyvas į peklą nudardēs už tokį darbą! Žem
 I važiuokiatav, ka noriatav, į peklą, man jūsų nereik! LKT 48 (Žd)
 Kad tave plynė (biesas) neštų, pagriebtų! J
 Kad tave tūkstantis peklų atimtų! Dr
 Kad tu iš peklos neišeitum, prakeiktasis! Žem
 Kad tu pelkė[je] sudegtum! Dr
 Kad tu sugarmētumei in pelkes! J

Lai tave pelkė atima! Šts
Reikėjo iš užsienio viską vežti, lai jema smala tave! Lž
Suk tave pelkė: kaip ten būs, teip! KlvrŽ
Tegu tave bala, kad tu mane prigavai! Als
Tegul gyvas į peklą įkrisčiau! Žem

d) kitų mitinių būtybių pavadinimai

A ka jūs išbėgtumiat ben vilkātoms (pavirstumėt vilkolakiais)! Vž
Eik sau po giltinių! S. Dauk
Giltinė tave rautų tuojau ant vietos! Žem
Kad jus giltinė parautų! M. Valanč
Kad tave giltinė pagrobtų! DvPSO (Rs)
Kad tave giltinė papjautų! J
Kad tave pagautų gabjaujos! Kos 171
Oi, kad tave giltinė pagautų, kad tu sudegtumi ir suruktumi kaip sena naginė su
tavo įkilais! M. Valanč
Raus tave giltinė! S. Dauk
Tegu tave gabjauja! Vdk

e) perkūnas

Grausmas, perkūnas anus ištrankys! Žr
Ka jumis parkūnija nuspirtum! Akm
Ka tave perkūnija nutrenktų! DūnŽ
Kad jį perkūnas užmuštų! DvPSO (Rs)
Kad nuo tos vietos nekelčiau, kad mane perkūnas nutrenktų, jeigu ne iš širdies
kalbu! LrP II 341
Kad tave devyni perkūnai sudaužytų! TDr III 164 (Skdv)
Kad tave devyni perkūnai užmuštų! TDr III 166 (Ar)
Kad tave pavasari pirmas perkūnas nutrenktų! TDr III 165 (Rs)
Kad tave perkūnas! Žem
Kad tave perkūnas dievulėlis nutrenktų! TDr III 165 (Grk)
Kad tave perkūnas į devynius stuomenis įtrenktum! J
Kad tave perkūnas į žemę nugramzdintų! TDr III 166 (Ar)
Kad tave perkūnas nutrenktų (motina pasakiusi dukteriai, taip ir buvę) TDr III
166 (Plt)
Kad tave perkūnas nutrenktų vidury žiemos! Šmk
Kad tave perkūnas rinktų! Yl
Kad tave perkūnas trenktum negriovės! J
Kad tave perkūnas viduržiemyje nutrenktų! TDr III 166 (Rs)
Kad tave žaibais išžaibuotum! J
Loska Dievo, kad tave perkūnas nenutrenkia! TDr III 166 (Plt)

Tegu aną parkūns atemie! DūnŽ
Tegul perkūna mane čia pat į čeženas suvaro! S. Čiurl III 193
Trauk tave devyni perkūnai TDr III 165 (Rs)

Tvaskėk, žaibeli,
Trenk, perkūnėli,
Užmušk piktą vyrelį! JD III 649 (Als).

2. Keiksmi su gyvūnų pavadinimais

a) naminiai gyvuliai

Aš eisiu par laukus stačiai katei į rauskus Krg
Duok Dieve, kad jis nesusilauktų ir katės amžiaus, o ne mano metų! KrvP (Tt)
Ei, blakstieniau, eik šunims blakstienų kapoti! Rs
Eik gulti prie senės avies: pridėk galvą prie tešmens, kad nušalsi – pasišilinsi,
kad išalksi – pažįsi KrvP (Pln)
Eik į karklynę ožkų kaustyti! Krž
Eik į Kuršą kumėlių lupiti! Šts
Eik kiaulių ganyti, toks snarglaižis! Vks
Eik po šunais! Žlb
Eik šėko šunims pjauti – nepasiseks mane apgauti! KrvP (Grk)
Eik tu sau kiaulės bezdalų uostyti! KrvP (Pp)
Eik verčiau šunims kules skusti! Šmk
Eisi tu ožkų kaustyti! KrvP (Gr)
Kad būtumi po šunais bent girtas buvęs! Žem
Kad tave į kiaulę sutrauktų (suparalyžiuotų)! Tl
Kad tave šunai, užmiršau! DūnŽ
Kaip ejo, po šunais ir išėjo! Šts
Lai eit ožių ganyti papekliais toks ištvirkėlis – aš už ano neisiu! KlvrŽ
Lįsk į šunies rauskus! Slnt
Mauk tik kiūkių (čiukių – kiaulių) pisti! Trk
O kad tave šunys užmirštų! Krž
O tu eik, kur tu nori, šunų šukuoti eik! Klk
Pabučiuok ožkai į lipę! DūnŽ
Patriūbyk, pabučiuok į šuns snukį! J
Pats galėsi eiti, kirsdamas šunims per blakstienas (elgetaudamas), o aš žemės
neišsižadėsiu! Žem
Pūsk ožio u į ragą, gausi pyragą! Slnt
Tegu aną šunai, tokį vėjį, nuvartelios i trobas! DūnŽ
Tegu eina po šunais! Tl
Tegu jį šunys, tą lytų! Šmk
Tevažiuojie ta gyvybė su šunais – atsigyvenau! DūnŽ

b) laukiniai žvėrys

Eik į Kalpurniją monkių šikniuoti! KrvP (Pln)
Eik lapėms į strigtūs (būk jų jaukas, masalas)! Šts
Eik voverų burkšti į karklyną! Krš
Ėdė mane vargai, tesuėda tave vilkai! KrvP (Pln)
Kad tave zuikiai subadytų! End, Žd
Kad tave kiškis suvoliotų! LzP II 34
Tepasikaria pelės šakume! Ggr

c) paukščiai

Ak, ka ben šimtas gaidžių nemātai! I dar užmiršau! Plt
Ak, kad juns į varnas pavirstumėt (motina sūnums)! DvPSO (Rs)
Ak, po vanago, kad nevyko tad nevyko! Šts
Aš tau parodysiu, kame blezdingos žiemoja! J. Jabl
Bėk po vanago! Šts
E, ka vanagas tavęs nelestų! End
Eik po šimts kalakutų! Žd
Eik tu po vanago! Štk
Mat jį vanagai! J
Mat tave vanagas! KlvrŽ
Mauk tik į Birbališkę kalakutų subinuoti! Trk
Po šimts gegučių! LTs V 869 (Sd)

d) ropliai, vabzdžiai, žuvis

Ak, kad jus sraigiai suėstų! Sim
Ach, kad tave vabalas! KrvP (Rs)
Ak tu, kirmine medinasis! Mžk
Gyvatė raudonoji! Trk
Nutrėkšu kaip utėlę! Krš
Pabučiuok silkei į uodegą! Trk
Pabučiuok silkei į uodegą – gert nenorėsi! Vdk, Krž
Suėdė mūsų kunigėlius, kad jį gyvą kirmėlės suėstų! Žem
Su pačiu kirminu šį vakarą tamsi! Dr
Žalty tu miško, ar matei, ar žinai?! Krš
Žalty tu raudonasis, išnara velnių, ar ilgai tu muno kraujį gersi? Trk
Žemės žalty, žaliasis velne tu! Ggr

3. Keiksmi su augalų bei su jais susijusių objektų pavadinimais

Dievo bausmė, turbūt, užleido tuos galvažudžius! Ant sausų miškų būtų sau nudardėję! Žem

Eik, eik tu, ilganosi, dobilienu knisti! Šmk

Eik į šikučius grybų rauti! Šts
Eik į vikius! End
Eik, kur esi dygęs! Šts
Eik kvietienos grėbti – merga sako senvaikiui J
I pasiuntė ans poną į subinavą grybų rauti! Krš
Kad kaimynas kanapių neturėtų, reikia barškinti per visas tvoras ir šaukti: „Viso kaimo šunes eis į tavo kanapes gult!“ LŽPT 71 (Šlv)
Kad tu kurią dieną korultumi sausoje šakoj! S. Dauk
– Kur eini? – Į Birutę (miško pav.) grybų rauti (nenori pasakyti, kur eina) Trk
– Kur eisi? – Į šikučių daubą morkų (grybų Kltn) rauti (nori nusikratyti pašnekovo) ŠII
Mat aną ropės! Šts
Vyniok tu, durniau, pievoj traušeles ar karklyne žilvičius (sakoma nemylimam berneliui)! TDr V 95 (Žr).

4. Keiksmi su negyvosios gamtos daiktų bei reiškinių pavadinimais

A, kad tu pašaltum, i neatmenu! Ar
Dieve duok, kad tu suklyptum ant lygaus laukelio, ant tiesaus kelelio! KrvP (Ldv)
Eik po šimts vėjų! Žr
Eik tu po kūlio balso su savo juokais! Šts
Eik vėjais, kad ieškai, kur nepadėjęs KrvP (Ms)
Ka ji prapultų ugnim! Rs
Ka tu sudegtum, ka tu sudegtum (gieda išgąsdintas gaidys) TDr VI 325 (Užv)
Kad jūsų gyvenimas (ūkis) ežeru būtų aptekęs! Žem
Kad ta Amerika ugnij nuskeštų arba vandenyj sudegtų! Žem
Kad ta troba sudegtų! S. Čiurl III 117
Kad tau šalt būt! M. Valanč
Kad tave lietus, vėjis užtiktum! J
Kad tu kálnais pavirstum! J
Kad tu plėnėmis išeitumi! M. Unt
Kad tu sudegtum (kudakuoja višta)! TDr VI 326 (Vks)
Kad tu sudegtumi! End
Kur eisi? – Į Birutę kūlių krauti (sakoma, nenorint pasisakyti, kur eisiant) Plt
O kad jį tyrai! Ar
O kad tavie šiltą dieną būtų šalta! Lpl
O, kad tu ežeru apeitum! Krž
O, kad tu tiek saulės tematytumei, kaip aš tą daiktą mačiau (sakoma ką nors pavogus) DvPSO (Šmk)
Pakilk, vėjeli,
Trenk, perkūnėli,
Šį nelabą vyrelį! Žr

Suk aną vėtra, tą rusą; tą vokyti! Šts
Verčiau akmeniu pavirsk, bet nepasiduok pono užgaidoms! Žd
Vėjo botagėlis buvo toks, tokį šalna tenušaldai! Nmk

5. Linkėjimai prasmegti skradžiai žemę

Baisiai keikė: ka atsivertų žemė ir įtrauktų į armijas (bedugnę)! DūnŽ
Kad ją žemė būtų prarijusi verčiau! LzP II 302
Kad jus perkūnas sudaužytų, gyvus žemė prarytų! Žem
Kad mane kiaura žemė prarytų! Žem, plg. Žemė visus šera, visus i suėda Krš
Kad mane toje valandoje perkūnija nutrenktų arba kiaura žemė prarytų! Žem
Kad tave kiaura žemė! Žem
Kad tu į skredžiąsias nueitum! J
Kad tu prasmegtum belodamas! J
Kad žemė judvi abi atsivėrus prarytų! S. Čiurl III 117
Kaip tave šventa žemė nešioja, tokį išgama! Ar
O kad tu nužvangėtum į kiaurynes! LMD (Rs)
Tegul žemė mane mirusį į savo apieką nepriima! S. Čiurl III 193

6. Keikimai su kūno dalių pavadinimais

Aš savo gaidas grajysiu, i pabučiuok į subinę! Trk
Dyguļį į kepenas (nieko negausi)! Pamesk šiaudų glėbį! LzP I 381
Eik į šikną meškerioti, ne man akis dumti! KrvP (Rs)
Eik į uodegą su savo svečiais! Dr
Eikit jūs po nagais! Varn

Einu par kiemą, girdžiu par sieną:
Vainoj mane žmonelės.
Nusivainokiat kojas, rankeles,
Nei mane, siratelę Kos 151

Gausi į kaktą, kad ir kibirkštėmis apteksi! Šts
Geriau bus, kiaultvartį užkišk su savo liežuvium, o ne čia kiškis! LMD (Rs)
Gumbeli, kad tavo liežuvėlis būtų nusprogęs [už įskundimą]! Žem
Įsikišk į nosį savo raktus! Žem
Jūs dabar mun visi patrūbykit į subinę! PP 80
Ka jums išsprogtų akys kaip obūlai ant viršaus! Sd
Ka tau kulnės į antrą pusę atsuktų! Krš
Ka tu nutrūktumi galvą geriau, ne ko tu muni apgautumi! Brs
Kad anų liežuviai nuskartų beloiant, vaikelį! Žem
Kad išlėkiau – pilnos miegos,
Kad parlėkiau – tuščios miegos.
Kad jums dantys iškurnėtų (gieda blezdinga)! Rt

Kad jam kojos išklištų ir alkūnės atsikištų (linkėjimas piršliui)! Šll
 Kad ji būtų sau sprandą nususukusi! LzP II 302
 Kad jo liežuvis supūtų, kaip man kad įlojo! Žem
 Kad tau akys išsprogtų už tokį darbą! Vks
 Kad tau akys išvarvėtų ir danteliai išbarškėtų! Kltn
 Kad tau dantys išbyrėtų ir liežuvis nukirmėtų! Pp
 Kad tavo āknos (jaknos) suvirtum! J
 Kad tavo kakta nupliktų – ant pakaušio kuodas liktų! Gr
 Kad tavo žarnas ištašytum! J
 Kad tu kame sprandą nususuktumi! Žd
 Kad tu kramę parsiskeltumi! Žd
 Kad tu kur galvą nususuktumei! Rs
 Kad tu šikės strėnų neatkeltumi! End
 Kad tu šikės subinės nebužrauktum! Yl
 Kad tu, velnio puse, gautumi akį su raudonais aplimais (apvadais)! S. Dauk
 Kašket rietą pakėlusys sau par šakumą! Šts
 Lai patrañkas gálvą, eisu stačiai ant baidyklės Šts
 Mirė, tegul visi paputie į kaktą! Krš
 Nelok, o ištraukiu liežuvį i sukišiu į subinę! Trk
 Nususuk galvą ir užsikišk užpakalį! Pp
 O dygulis į kepenas ar nenori? – Ko beužsimanė! LzP II 94
 O labiausiai tu mane suėdei amžinai, kad tau liežuvis būtų nupuvęs! Žem
 Pabučiuok į pagaurius! Varn
 Pabučiuok į rūrą! End
 Pabučiuok tu man į subinę, baltai atsipraususi, žinai ką! Trk
 Pabučiuok tu man į subinę! Nesusilygau ir nedirbsu! Ub
 Papūsk į nosį! – murmėjo pati Žem
 Papūsk į snukį! Krž
 Pašnypšk į nosę! Kv
 Pašnypši mun į uodegą Kv
 Pašvelpk į uodegą, nebėr pinigų Krš
 Pašvilpk į subinę! End
 Pašvilpk par pirštus – tas jau prapuolė, nebgausi Lk
 Pašvilpk tu jam dabar į užpakalį, jei laiku nemokėjai sulaikyti Trg
 Patrūbyk mun į nosę, ka toks mandras! Vks
 Patrūbyk mun į riūkšę (pasturgalį)! Skd
 Pūsk į rauką – nė velnio nesuprantu, kas karą pradėjo Šts
 „Še tau, perkūnāli – patriūbyk man į pasturgalį!“ Į jį perkūnas spyręs (už pastur-
 galio rodymą) TDr VI 135 (Plt)
 Švilptelėk tu mun į uodegą, aš tavęs nebijau! Vks
 Tam Gitlėriuo (Hitleriui) reik sprandą nusukti ir subinę užkišti! End

7. Keiksmi su ligų, negalavimų pavadinimais

Drugį antsisėsk, ne mane (sakoma ką nors barančiam)! Šts
Eik po paraliais! Žd
Kad ir pats pastiptų ir apjaktų! DvPSO (Rs)
Kad juos dyguliai suremtų bevemiant! LzP II 447
Kad susna (niežai) tave pagautų! DvPSO (Rs)
Kad tave kvarabai kur nuneštų! Rs
Kad tave likava (sunki liga, negerovė) paimtum! J
Kad tave paraliai ant riktų (geležinių virbų užtvaros) mestum! J
Kad tave paraliai atimtum! J
Kad tave paralius užtiktum! J
Kad tave puplekcija (apopleksija) trenktų kur tokį šablītōną (šėtoną) velnių!
Skdv
Kad tu marškiniūse neišsitektumi (taip labai ištintum)! VP 21
Kad tu savo marškiniiais neišsitektumei, kaip tu manim neišsitenki! DvPSO
(Šmk)
Kvaraba nematė! Rs
O ka tu patrūktum! Rs
Suėdė, sugėrė mano algą, tegu jam kiaurai išaina! LzP V 9
Tegul anuos ten devyni drugiai sukrato! A 1885, 118

8. Keiksmi su socialinės sferos daiktų bei reiškinių pavadinimais

Ach, kad tu savo namų nesurastum, žmonos, vaikų nepamatytum! KrvP (Rs)
Ach, kad tu savo šešėlio nusigąstum! KrvP (Vks)
Eik sau pōstais! S. Dauk
Eik sau po pōstais (niekais, vėjais)! KrvP (Klm)
Eik tu, kinka, kur pyragus minko! KrvP (Krtm)
Eik tu po suktų virvių su tokiais raštais! Kal
Iešmo tau palinkėsiu, ne laimės! KrvP (Lk)
Kad tu savo namų nesurastum! Rs
Kad tu susiperstum pri visų žmonių! Krš
Keliauk sveikas su gudo ratais ir molio batais! Sim
O kad tave naginės kur nuneštų! Krš
O kad tave kots atimtų! KlvrŽ
Toki tų vyrų smirdėseną, ka saugok pečiau! Vks
Tu kalinyje pasmirsi, ar girdi, tu vagies šmote! Žem

9. Keiksmi, kuriuose minimi skaičiai

Ak, kad tave šimtas keturioleka! Skd
Akmenimis čionai pavirtote visi ar ką, po šimto negerovių! LzP

Dabar – šimtas keturioleka atimtų! Žr
Eik po šimts devynioleka! Žd
Eik po šimts keturioleka! Žd
Eik po šimts pypkių! Žd
Kad jus šimtas kalakutų tryptų! LzP II 34
Kad šimtas atimtų su tais reikalais! Žem
Kad tave kame šimtas keturioleka! End
Kad tave kur šimtas pypkių! Šmk
Kad tave šimtas vilkų! Žem
O ka tave tūkstantė! Tl

10. Keiksmi, kuriais linkima galo, nelaimių, prapulties

Eik po galais, galų! Žd
Eik po paibelių! Žd
Eik sau po nelaimių! S. Dauk
Eik sau po stypų! S. Dauk
Eik sau po trimpų! S. Dauk
Kad Dievas tau tokią mirtį paskirtų, kokią tu savo vaikui sutaisei! LzP I 130
Kad galą gautų ir pasigalautų! Krtn
Kad galą gautų, kad nusigalautų! Ll
Kad jūs prapultumėt, aš ir liežuvį savo prarysiu, ne vien dantis! M. Valanč
Kad tave glodas atimtų! Ar tave glodas nešioja! Kos 218
Kad tu kame galą gautumi! Žd
Kad tu prapultum, dvokėle nelaba, kuri vedi mane tiesiog į grabą! M. Valanč
Kad tu prapultum ir kalnu nebuves! Kad tu būtumi seniai nugriuvęs (žmogus, prisitrenkęs, krisdamas nuo kalno)! M. Valanč
Kad tu prapultumi su savo tokiuo šnekesiu! M. Valanč
O tu, seni, važiuok į aną svieta, čia neviliok jaunų mergų! Žem
Prapulk iš akių! Vvr

11. Keiksmi su pražūtingų veikslių pavadinimais

Atnešė skerstuvų sprandykaulį, kad tu kur pasiustum! Krš
Duok Dieve, kad jis pirmuoju kąsniu paspringtų! KrvP (Sd)
Ka bent tu kame nupamptumei už savo tokį ožį (užsispyrimą)! Vvr
Ka jud[v]i ben nuskeštumiatav tam [v]andenė[je]! Dr
Ka tu ben nusprogtumi! Dr
Ka tu kur susustumi (aptektum niežais)! Krš
Kad išlėkiau, paliko pilnos miegos, pilnos daržinės, medžiai su lapais, ka parlėkiau – tuščios miegos, tuščios daržinės, kožną rytą vis kopūstai, vis kopūstai, ka jūs ben užspringtumiat! (gieda blezdinga – kregždė) Lkv
Kad jie sukeižėtų! LzP II 447

Kad jie surūgtų! LzP II 447
 Kad parlėkiau – tuščios miegos, kad tu kur užspringtum! TDr VI 266 (NmŽ)
 Kad tas neprietelius už tvoros kur pastiptų! BsVV 207 (Sg)
 Kad tie visi karaliai nusprogtų su tomis savo karėmis! Žem
 Kad tu bent praskártumei (galą gautum)! Kv
 Kad tu būtum kur sutinęs, negu tokį įauginęs Grk
 Kad tu kur prašaptumi! Krtn
 Kad tu kur sustýrtum, toks nenaudėlis! Rs
 Kad tu nusprogtumi! End
 Kad tu pasiustum! Žd
 Kad tu pastiptumi! VP 21, M. Valanč
 Kad tu patraktum! Šll
 Kad tu sudžiūtumi, kad tu supūtumi toks mano piršlelis, kam tu mane išpiršai?
 D 45
 Kad tu supūtumi! Žd
 Kad tu surūgtumei! DvPSO (Rs)
 Kad vagis išgarėtum, t. y. garais išeitum J
 Kaip išlėkiau – pilnos miegos, o kaip parlėkiau – tuščios. Ryket, ryket ir nuspro-
 ket! TDr VI 267 (Vn)
 Lai pastimpas tie linai, negaliu aš anų benurauti! Šts
 Lai patrañkas visi tie baltieji ir raudonieji, mun bi Lietuva! Šts
 Na mes i nebdirbam, tegu pasikara! Als
 O kad tu bent praskartum kaip nuskaręs drabužis, vis tau nevyksta (galą gau-
 tum)! J
 O, kad tu nusprogtum, žalty! Žem
 O, kad tu padvėstumei! DvPSO (Šmk)
 O, kad tu susiveltum! Šmk
 O, ką jis pazembtų (padvėstų) Rs
 Rytą vakarą lapynė, kad bent tu užspringtum! TDr VI 266 (Akm)
 Tegū ans pašiūrstie! Kv
 Tegul anos pašiūrstas! Kv
 Tepādvesas, ar mun rūp! M. Unt
 Tepastiñpies ta žemė ir tie vaikai, ko turiu stumties grumties visą amžių! Ggr
 Tapašiūrsta – neimsu! Kv
 Tapašiūrstas, neik! End
 Tapatrañkas, nenoriu tokios valdžios! Bdr
 Tepraskariėš, kurie krušas, neveizdėk, neeik ten! J
 Tesprōgstie ans ir ano vaikai už tokias jeibes! Rdn

12. Keiksmi su obsceniškų veiksmų pavadinimais ar jų pakaitalais

Ach, kad tu kur susiškirtum geras būdamas! KrvP (Klm, Rs)
 Dabar gali sau eit šiktučių! Rs

Eik persti į butelką! Pln
Esi tikęs į puodą šikti ir į krántą (kraštą) įsikibti! End
Jei kas dyvijasi [iš karvės], reikia sakyti: „Pasidyvyk iš jos šūdo!“; tada pienas
nepranyks LŽPT 145 (Varn)

Jonas Ameriko[je] – pabučiuok anam į skambalą! Lpl
Ka tu susişıktum kniūpstas! Ms
Ka tu, žalty, kraujais apsişıktumi! Krš
Kad tu kame susişıktumi! End
Papūsk, kur šnypšta, kur kukuoja, kur pipirais atsiduoda! End
Prišiksi peklą – par langus dribs (atkentėsi numiręs)! End
Pusę pipelio šilto [v]andens – nori?! (sako supykę vyrai kam nors įkyriam) Trk
Šik į ragą, kas mun darbo! Šts
Škač myžti (sakoma kam nusičiaudėjus)! Plt
Šūdo rūgšto a nori?! Trk
Tu man papūsk, kur birbia (nebijau tavęs)! Rs

13. Keiksmi, kuriuose minimi nevalyvi ar beprasmiški darbai

Eik į Riņgą šunšūdžių skaldyti! Plt
Eik, mano vaikeli, aš ant tavo vesilios tavęs paklausysiu, ką nori – tada padary-
siu, rieškučiais vandens atnešiu KrvP (Pp)
Eik, mano veikeli, aš ant tavo veseilios tavęs paklausysiu, ką nori – tada padary-
siu, su rieškučiomis vandeniu pavaišinsiu KrvP (KIm)
Eik tiktai į šikučių daubą kukulių kraustyti! NmŽ
Eik tu į šikamąją daubą kūlių krauti! End
Eik tu šeko pjauti! Žd
Eik tu švilpti! Žd
Eik tu ubago milžti, duosu aš anam snapšės! End
Neilgai sius! Eis šunšūdžių skaldyti! LzP
Tu eisi į Šikutes pri Didino kūlių rauti, spilgų krauti, bet ne į gimnaziją! Dr

14. Įvairūs kiti keiksmi, grasinimai

A jetỹ tabalái! Kad puikus tabokas! M. Unt
Apšiksu tokį (netikusį žmogų) ir aptapnosu! Krš
Aš tau iširkuosiu (išpersiu) kailį, kad ir mirtąją dieną atsiminsi! Vks
Eik sau po sūkais! Trg
Gausi į mūzą! End
Gausi į vėpele! Trk
Gausi į vepšlās! Trk
Ištarabansiu aš tavi už devynių mylių! Vks
Įkask ir paluzgink (erzinamas atsakymas besiplūstančiam, „lojančiam“) Krtn
Ýnauk, ýnauk (stenėk), kol diržą paimsiau! Vvr

Jebìt vajēlis! End
Jedrit kalamàt'! End
Jedrit tararái! Pln
Jedrit vaju micelis, ka mes liuobam darbuoties! Trk
Jedrit vaju šnicelis! Trk
Jetitarái! LPr (Kltn)
Jetit tararái! End
Jetitvailiùk! Kl
Jetit vašapìpki! End
Jidrita talalēlis! LPr (Sd)
Jobnaròt! LPr (Vgr)
Jobškalmàt'! End
Kad aš tau paimsiu pečšluostę, tu eisi zengdamas (zvimbdamas)! End
Màt tabalái! Vvr
Màt tararái! Šts
Pupele, kad aš tave sugaučiuo – sutirptumi! Sd
Tegu į devynis kantus važiuo[ja]! Rs
Tylėk, paimsūt rykštę (mušiu)! Kv

Parengė *Birutė Jasiūnaitė*